

**DEFINICIJE ZARAZNIH BOLESTI
KOJE SE OBVEZNO PRIJAVLJUJU**

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

EU revizija 2012.

Sadržaj

1. UVOD: TUMAČENJE KRITERIJA U DEFINICIJI I KLASIFIKACIJI BOLESTI	3
2. DEFINICIJE SLUČAJA ZARAZNIH BOLESTI	5
SINDROM STEČENOG NEDOSTATKA IMUNITETA (AIDS) I INFEKCIJA HIV-om.....	5
CRNI PRIŠT, ANTRAKS (ANTHRAX).....	6
PTIČJA GRIPA A/H5 ILI VIRUS A/H5N1 U LJUDI	7
BOTULIZAM (BOTULISMUS)	8
BRUCELOZA (BRUCELLOSIS).....	8
BOLEST UZROKOVANA CAMPYLOBACTEROM (CAMPYLOBACTERIOSIS).....	9
KLAMIDIJAZA, INFEKCIJA S CHLAMIDIA TRACHOMATIS (CHLAMIDIASIS), uključivši LYMPHOGRANULOMA VENEREUM, LGV	10
KOLERA (CHOLERA).....	11
Varijanta CREUTZFELDT- JAKOBOVE BOLESTI (vCJD)	11
KRIPTOSPORIDIOZA (CRYPTOSPORIDIOSIS)	12
DIFTERIJA (DIPHTHERIA).....	13
EHINOKOKOZA (ECHINOCOCCOSIS)	14
GIARDIJAZA (GIARDIASIS, LAMBLIASIS)	14
KAPAVAC, GONOREJA (GONORRHOEA).....	15
HAEMOPHILUS MENINGITIS, INVAZIVNA BOLEST.....	16
HEPATITIS A	16
HEPATITIS B	17
HEPATITIS C.....	17
GRIPA, INFLUENCA	17
LEGIONARSKA BOLEST.....	19
LEPTOSPIROZA (LEPTOSPIROSIS).....	20
LISTERIOZA (LISTERIOSIS)	21
MALARIJA (MALARIA)	22
OSPICE (MORBILLI)	22
MENINGOKOKNA BOLEST, INVAZIVNA	23
ZAUŠNJACI, MUMPS (PAROTITIS EPIDEMICA)	23

HRIPAVAC (PERTUSSIS).....	24
KUGA (PESTIS).....	24
PNEUMOKOKNA INVAZIVNA BOLEST(I)	25
DJEČJA PARALIZA, POLIOMIJELITIS (PARALITIČKI (POLIOMYELITIS ANTERIOR ACUTA)).....	26
Q GROZNICA (FEBRIS Q)	26
BJESNOĆA (RABIES, LYSSA).....	27
CRLJENKA, CRVENKA (RUBEOLA, RUBELLA).....	27
RUBEOLA, KONGENITALNA	28
SALMONELOZA (SALMONELLOSIS).....	29
SARS, TEŠKI AKUTNI RESPIRATORNI SINDROM – SARS (SARS-coronavirus, SARS-CoV)	30
INFEKCIJE S ENTEROTOKSIGENIM ESCHERICHIA COLI (shiga toksin - STEC, verotoksin - VTEC).....	31
DIZENTERIJA, ŠIGELOZA (DYSENTERIA BACILLARIS, SHIGELLOSIS).....	32
VELIKE BOGINJE (VARIOLA)	33
SIFILIS (SYPHILIS, LUES).....	34
SIFILIS (KONGENITALNI I NEONATALNI)	35
TETANUS, ZLI GRČ (TETANUS)	36
KRPELJNI MENINGOENCEFALITIS (KME virus)	36
KONGENITALNA TOKSOPLAZMOZA.....	37
TRIHINELOZA (TRICHINELLOSIS, TRICHINOSIS).....	37
TUBERKULOZA (TUBERCULOSIS ACTIVA)	38
TULAREMIJA (TULARAEMIA)	39
TIFUS / PARATIFUS	40
VIRUSNE HEMORAGIJSKE GROZNICE	41
WEST NILE GROZNICA.....	41
ŽUTA GROZNICA.....	42
JERSINIOZA (YERSINIOSIS)	43

DEFINICIJE ZARAZNIH BOLESTI KOJE SE OBVEZNO PRIJAVLJUJU

Europska komisija je u kolovozu 2012. godine objavila revidirane definicije bolesti koje se prijavljuju u Europskoj uniji.

COMMISSION IMPLEMENTING DECISION of 8/8/2012 amending Decision 2002/253/EC laying down case definitions for reporting communicable diseases to the Community network under Decision No 2119/98/EC of the European Parliament and of the Council

1. UVOD: TUMAČENJE KRITERIJA U DEFINICIJI I KLASIFIKACIJI BOLESTI

Klinički kriteriji

Klinički kriteriji uključuju uobičajene i relevantne znakove i simptome bolesti koji individualno ili u kombinaciji upućuju na jasnu ili indikativnu kliničku sliku bolesti. Daju općeniti koncept bolesti i ne moraju uključivati sva obilježja potrebna za individualne kliničke dijagnoze.

Laboratorijski kriteriji

Laboratorijske kriterije čini popis laboratorijskih metoda koje se koriste za potvrdu određene bolesti. Obično je dovoljna jedna od navedenih metoda za potvrdu. Posebno je navedeno ako je potrebna kombinacija metoda za laboratorijsku potvrdu. Tip uzorka potreban za laboratorijske metode naveden je samo ako se određeni uzorci smatraju relevantnim za potvrdu dijagnoze. Laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj uključeni su za neke unaprijed dogovorene iznimke. Ti se laboratorijski kriteriji sastoje od liste laboratorijskih metoda koje se mogu koristiti da potpomognu dijagnozu slučaja, ali nisu potvrdni.

Epidemiološki kriteriji i epidemiološka veza

Smatra se da su zadovoljeni epidemiološki kriteriji kada se može uspostaviti epidemiološka veza.

Epidemiološka veza, u vremenu inkubacije, je definirana na jedan od ovih šest načina:

- *Prijenos s čovjeka na čovjeka (interhumani prijenos)* – ako je osoba bila u kontaktu s osobom u koje je bolest potvrđena, na način koji omogućava prijenos infekcije
- *Prijenos sa životinje na čovjeka* - ako je osoba imala kontakt sa životinjom kod koje je laboratorijski potvrđena kolonizacija ili infekcija, na način koji omogućava prijenos infekcije
- *Izloženost zajedničkom izvoru* – ako je osoba izložena istom izvoru ili sredstvu prijenosa infekcije (vehiklu) kojem je izložen neki potvrđeni slučaj
- *Izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće* – ako je osoba konzumirala hranu ili vodu koja je laboratorijski dokazano kontaminirana, ili prehrambene proizvode proizvedene iz životinje kod koje je laboratorijski dokazana infekcija ili kolonizacija
- *Izloženost okolišnim čimbenicima* – ako se osoba bila izložena vodi (na način koji nije pijenje, npr. kupanjem) ili imala kontakt sa kontaminiranim površinama, kod kojih je laboratorijski dokazana kontaminacija

- *Izloženost u laboratorijskim uvjetima* – ako osoba radi u laboratoriju u kojem je moguće izlaganje uzročnicima bolesti.

Osoba se može smatrati epidemiološki povezanom sa potvrđenim slučajem ako je barem jedan slučaj u lancu prijenosa laboratorijski potvrđen. U slučaju pojave epidemije fekooralnih infekcija ili infekcija koje se prenose zrakom, ne mora biti utvrđen lanac prijenosa da bi se smatralo da je slučaj epidemiološki povezan.

Prijenos se može dogoditi na ove načine:

- zrakom: prijenosom aerosola sa zaražene osobe na mukozne membrane tijekom kašljanja, pljuvanja, pjevanja ili govora, ili pri inhalaciji aerosola zaraženog mikroorganizmima
- kontaktom: direktni kontakt sa zaraženom osobom (fekooralno, kapljično, preko kože ili seksualnim kontaktom) ili sa zaraženom životinjom (npr. ugriz, dodir) ili indirektni kontakt sa zaraženim materijalima ili predmetima (zaraženi predmeti, tjelesne tekućine, krv)
- vertikalno: s majke na dijete, često intrauterino ili kao rezultat izmjene tjelesnih tekućina najčešće tijekom perinatalnog razdoblja
- preko vektora: indirektni prijenos zaraženim komarcima, crvima, muhama i drugim insektima koji prenose bolesti na ljude preko ugriza
- preko hrane ili vode: konzumacijom potencijalno kontaminirane hrane ili pitke vode.

Klasifikacija slučaja:

Slučaj se klasificira kao „moguć“, „vjerojatan“ i „potvrđen“. Period inkubacije bolesti naveden je u dodatnim informacijama da bi pomogao u procjeni postojanja epidemiološke veze.

Moguć slučaj

Moguć slučaj označava slučaj klasificiran kao moguć za potrebe prijavljivanja. Najčešće je to slučaj koji zadovoljava kliničke kriterije kako je opisano u definiciji bolesti bez epidemioloških ili laboratorijskih dokaza. Određivanje slučaja kao mogućeg ima visoku osjetljivost i nisku specifičnost. Omogućuje otkrivanje većine slučajeva ali u tu kategoriju budu uvršteni i neki lažno pozitivni slučajevi.

Vjerojatan slučaj

Vjerojatan slučaj označava slučaj klasificiran kao vjerojatan za potrebe prijavljivanja. Najčešće je to slučaj koji zadovoljava kliničke kriterije i ustanovljena je epidemiološka veza kako je navedeno u definiciji bolesti. Laboratorijski testovi za vjerojatne slučajeve su specificirani samo za neke bolesti.

Potvrđen slučaj

Potvrđen slučaj označava slučaj klasificiran kao potvrđen za potrebe prijavljivanja. Potvrđeni slučajevi su laboratorijski potvrđeni i mogu ali i ne moraju ispunjavati kliničke kriterije koji su opisani u definiciji bolesti. Određivanje slučaja kao potvrđenog ima visoku specifičnost, ali je manje osjetljivo, stoga će većina prikupljenih slučajeva biti uistinu bolesni, iako će neki ipak promaknuti detekciji.

Klinički kriteriji za neke bolesti ne ukazuju da su mnogi akutni slučajevi asimptomatski (npr. hepatitis A, B i C, kampilobakteroza, salmoneloza) iako te bolesti mogu biti od nacionalnog javnozdravstvenog značenja.

Potvrđeni slučajevi spadaju u jednu od dolje navedene tri kategorije. Bit će priključeni u jednu od tri potkategorije tijekom analize podataka varijablama prikupljenim u kontekstu informacije o slučaju.

Laboratorijski potvrđeni slučaj sa kliničkim kriterijima

Slučaj ispunjava laboratorijske kriterije za potvrdu slučaja i kliničke kriterije navedene u definiciji bolesti.

Laboratorijski potvrđeni slučaj sa nepoznatim kliničkim kriterijima

Slučaj ispunjava laboratorijske kriterije za potvrdu slučaja ali nisu dostupne informacije vezane za kliničke kriterije (npr. samo laboratorijski izvještaj).

Laboratorijski potvrđen slučaj bez kliničkih kriterija

Slučaj ispunjava laboratorijske kriterije za potvrdu slučaja, ali ne ispunjava kliničke kriterije iz definicije bolesti ili je asimptomatski.

2. DEFINICIJE SLUČAJA ZARAZNIH BOLESTI

SINDROM STEČENOG NEDOSTATKA IMUNITETA (AIDS) I INFEKCIJA HIV-om

Klinički kriteriji (AIDS)

Tu su uključene sve osobe zaražene virusom humane imunodeficijencije (HIV) koje imaju jedno od kliničkih stanja nabrojanih u definiciji slučaja Europskog sustava nadzora nad AIDS-om:

- *Odrasle osobe i adolescenti ≥ 15 godina*
- *Djeca stara < 15 godina*

Laboratorijski kriteriji za dijagnozu infekcije HIV-om

- *Odrasli, adolescenti i djeca stara ≥ 18 mjeseci*

Barem jedan od sljedeća tri:

- Pozitivan rezultat skrining testa za antitijela na HIV ili kombiniranog testa (test za antitijela na HIV i na HIV p24 antigen) potvrđen specifičnijim testom za antitijela (npr. Western blot testom)
- Pozitivan rezultat 2 EIA testa na antitijela potvrđen pozitivnim rezultatom nekim drugim EIA testom
- Pozitivni rezultati u dva različita uzorka barem jednim od sljedeća tri testa:
 - Dokaz nukleinske kiseline HIV-a (HIV-RNA, HIV-DNA)
 - Nalaz HIV-a testom za antigen HIV p24, uključujući i test neutralizacije
 - Izolacija HIV-a
- *Djeca < 18 mjeseci*
- Pozitivni rezultati prilikom dva odvojena određivanja na dva različita uzorka (isključujući krv iz pupčane vrpce) s barem jednim od sljedeća 3 testa za otkrivanje HIV-a:
 - Izolacija HIV-a
 - Nalaz nukleinske kiseline HIV-a (HIV-RNA, HIV-DNA)
 - Test za antigen na HIV p24, uključujući i test neutralizacije, kod djeteta starog ≥ 1 mjesec

Epidemiološki kriteriji

Ne primjenjuje se (u daljnjem tekstu: N.P.)

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen:

- *Infekcija HIV-om*

Osoba koji udovoljava laboratorijske kriterije za dijagnozu infekcije HIV-om

- *AIDS*

Osoba koja udovoljava kliničkim kriterijima za AIDS i laboratorijskim kriterijima za infekciju HIV-om

CRNI PRIŠT, ANTRAKS (ANTHRAX)

(*Bacillus anthracis*)

Klinički kriteriji

Osobe koje imaju jedan od sljedećih kliničkih oblika:

Kutani antraks

Barem jedan od sljedeća 2 kriterija:

- lezija kože u obliku papule ili vezikule
- udubljeni crni čir okružen edemom

Gastrointestinalni antraks

- povišena tjelesna temperatura ili osjećaj groznice

i barem jedan od sljedeća 2:

- snažna bol u abdomenu
- proljev

Inhalacijski antraks

povišena tjelesna temperatura ili osjećaj groznice

i barem jedan od sljedeća 2:

- akutni respiratorni distres sindrom
- radiološki dokaz o proširenju medijastinuma

Meningitis/meningocefalitis uzrokovan s B. anthracis

- groznica

i barem jedan od sljedeća tri:

- konvulzije
- gubitak svijesti
- meningealni znaci

Antraks sepsa (ili septikemija uzrokovana s B. anthracis)

Laboratorijski kriteriji

- izolacija *B. anthracis* iz *kliničkog uzorka*

- dokaz nukleinske kiseline *B. anthracis* iz *kliničkog uzorka*

Pozitivan bris nosa bez kliničkih simptoma ne doprinosi potvrdi dijagnoze slučaja.

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća 3:

- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost zajedničkom izvoru
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: slučaj koji udovoljava kliničke kriterije s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: slučaj koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije

PTIČJA GRIPA A/H5 ILI VIRUS A/H5N1 U LJUDI

Klinički kriteriji

Osoba s jednim od sljedeća 2 simptoma:

- povišena tjelesna temperatura i znakovi i simptomi akutne respiratorne infekcije
- smrt uslijed nejasne akutne respiratorne bolesti

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća 3:

- izolacija A/H5N1 virusa influence iz kliničkog uzorka
- nalaz nukleinske kiseline A/H5 virusa influence u kliničkom uzorku
- specifični odgovor antitijela na A/H5 virus influence (četverostruki ili viši porast ili jedan visoki titar antitijela)

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri:

- interhumani prijenos direktnim kontaktom (na udaljenosti do 1 m) s osobom prijavljenom kao vjerojatan ili potvrđen slučaj
- izloženost u laboratorijskim uvjetima: kod moguće izloženosti A/H5N1/ virusu influence
- direktni kontakt (na udaljenost do 1 m) sa životinjom koja nije domaća perad ili divlja ptica (npr. s mačkom ili svinjom), kod koje je potvrđena infekcija A/H5N1/ virusom influence
- boravak u ili posjet području gdje postoji sumnja ili je potvrđena infekcija A/H5N1/ virusom influence¹ i barem jedan od sljedeća dva:
 - direktni kontakt (na udaljenosti do 1 m) s bolesnom ili uginulom domaćom peradi ili divljim pticama² u zahvaćenom području
 - posjet domaćinstvu ili farmi gdje su prijavljeni slučajevi bolesne ili uginule domaće peradi tijekom prethodnog mjeseca na zahvaćenom području

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: Osoba koji udovoljava kliničke i epidemiološke kriterije.

B. Vjerojatan: Osoba s pozitivnim nalazom A/H5 virusa ili A/H5N1/ virusa influence provedenog u bilo kojem laboratoriju, koji nije Nacionalni referentni laboratorij koji sudjeluje u EU mreži referentnih laboratorija za humanu influencu (CNRL)

¹Pogledati stranice SZO za zdravlje životinja – OIE i ADNS (engl. Animal Disease Notification System, sustav prijava bolesti u životinja Europske Komisije (SANCO), dostupno na: http://www.oie.int/eng/en_index.htm i http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#)

²To ne uključuje životinje naizgled dobrog stanja koje su ubijene, npr. u lovu

C. Potvrđen slučaj na državnoj (nacionalnoj) razini:

Osoba s pozitivnim nalazom A/H5 virusa ili A/H5N1/ virusa influence izvršenog u Nacionalnom referentnom laboratoriju koji je dio EU mreže referentnih laboratorija za humanu influencu (CNRL)

D. Potvrđen slučaj na razini SZO (WHO):

Osoba s laboratorijskom potvrdom Kolaborativnog centra SZO (WHO-a) za A/H5 virus influence

BOTULIZAM (BOTULISMUS)

(*Clostridium botulinum*)

Klinički kriteriji

Uključene su sve osobe s barem jednim od sljedećih kliničkih oblika:

Botulizam prenesen hranom (Alimentarni botulizam)

Botulizam nakon ozljede

Barem jedan od sljedeća dva kriterija (simptoma):

- Bilateralno oštećenje kranijalnih živaca (npr. diplopija, nejasan vid, disfagija, bulbarna pareza)
- Periferna simetrična paraliza

Dojenački botulizam

Dojenče s barem jednim od sljedećih 6 kriterija (simptoma):

- opstipacija
- letargija
- smanjeno uzimanje hrane
- ptoza
- disfagija
- opća mišićna slabost

Oblik botulizma koji obično zahvaća dojenčad (dobi do 12 mjeseci) može također zahvatiti djecu dobi više od 12 mjeseci i povremeno odrasle, koji imaju promijenjenu anatomske strukturu i bakterijsku floru gastrointestinalnog sustava.

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća 2:

- izolacija *Clostridium botulinum* iz stolice kod dojenačkog oblika ili iz rane kod botulizma nakon ozljede (izolacija *C. botulinum* iz stolice odraslih nije relevantna za dijagnozu alimentarnog botulizma)
- nalaz toksina botulinuma u kliničkim uzorcima

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva:

- izloženost zajedničkom izvoru (hrana, razmjena igala ili sličnog pribora)
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: bolesnik koji udovoljava kliničke kriterije s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: bolesnik koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije

BRUCELOZA (BRUCELLOSIS)

(*Brucella* spp.)

Klinički kriteriji

Uključene su sve osobe s povišenom tjelesnom temperaturom i barem jednim od sljedećih sedam kriterija:

- znojenje (profuzno znojenje, intenzivnog mirisa, posebice noćno)
- zimica
- artralgije

- slabost
- depresija
- glavobolja
- anoreksija

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva:

- izolacija *Brucella spp.* iz kliničkog uzorka
- dokaz specifičnih antitijela na *Brucella spp.* (standardna reakcija aglutinacije, reakcija vezanja komplementa- RVK, ELISA)

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri:

- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- izloženost proizvodima zaraženih životinja (mlijeko ili mliječni proizvodi)
- prijenos sa životinje na čovjeka (sekretima ili organima životinja npr. vaginalna tekućina, placenta)
- izloženost zajedničkom izvoru

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: Bolesnik koji udovoljava kliničke kriterije s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: Bolesnik koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije

BOLEST UZROKOVANA CAMPYLOBACTEROM (CAMPYLOBACTERIOSIS)

(*Campylobacter spp.*)

Klinički kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- dijareja
- abdominalna bol
- povišena tjelesna temperatura

Laboratorijski kriteriji

- Izolacija *Campylobacter spp.* iz stolice ili krvi
- Diferencijaciju *Campylobacter spp.* treba učiniti ukoliko je moguće.

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih pet:

- prijenos sa životinje na čovjeka
- prijenos s čovjeka na čovjeka (interhumani prijenos)
- izloženost zajedničkom izvoru
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- izloženost okolišnim čimbenicima

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: bolesnik koji udovoljava kliničke kriterije s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: bolesnik koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije

**KLAMIDIJAZA, INFEKCIJA S CHLAMIDIA TRACHOMATIS (CHLAMIDIASIS),
uključivši LYMPHOGRANULOMA VENEREUM, LGV**

(*Chlamidia trachomatis*)

Klinički kriteriji

Osobe s barem jednim od sljedećih kliničkih oblika:

Infekcija s C. trachomatis – koja nije LGV

Barem jedan od sljedećih šest kriterija:

- uretritis
- epididimitis
- akutni salpingitis
- akutni endometritis
- cervicitis
- proktitis

U novorođenčadi barem jedan od sljedeća dva:

- konjunktivitis
- pneumonia

LGV

Barem jedan od sljedećih pet:

- uretritis
- genitalne ulceracije
- ingvinalna limfadenopatija
- cervicitis
- proktitis

Laboratorijski kriteriji

Infekcija s C. trachomatis – koja nije LGV

Barem jedan od sljedeća tri:

- Izolacija *C. trachomatis* kulturom iz uzorka urogenitalnog sustava ili konjunktive
- Nalaz *C. trachomatis* u uzorku otkrivanjem antigena pomoću DFA testa
- Dokaz nukleinske kiseline *C. trachomatis* u kliničkom uzorku

LGV

Barem jedan od sljedeća dva:

- Izolacija *C. trachomatis* kulturom iz uzorka urogenitalnog trakta ili konjunktive
- Dokaz *C. trachomatis* nukleinske kiseline u kliničkom uzorku

i

- identifikacija serovarijante (genovarijante) L1, L2 ili L3

Epidemiološki kriteriji

Epidemiološki podatak o prijenosu s čovjeka na čovjeka (spolni kontakt ili vertikalna transmisija).

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: bolesnik koji udovoljava laboratorijske kriterije za dijagnozu

KOLERA (CHOLERA)

(*Vibrio cholerae*)

Klinički kriteriji

Osoba s barem jednim od sljedeća dva kriterija (simptoma):

- dijareja
- povraćanje

Laboratorijski kriteriji

- Izolacija *V. cholerae* iz kliničkog uzorka
- i
- Dokaz antigena O1 ili O139 u izolatu
- i
- Dokaz enterotoksina *V. cholerae* ili gena za enterotoksin *V. cholerae* u izolatu

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća 4:

- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos s čovjeka na čovjeka (interhumani prijenos)
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- izloženost okolišnim čimbenicima

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: bolesnik koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije

Varijanta CREUTZFELDT- JAKOBOVE BOLESTI (vCJD)

Anamnestički kriteriji

- Uključene su sve osobe s progresivnim neuropsihijatrijskim poremećajem s trajanjem bolesti od barem 6 mjeseci
- Rutinske pretrage ne upućuju na neku drugu moguću dijagnozu
- Nema podatka o uzimanju preparata humanih hormona hipofize ili o transplantatu dure mater
- Nema dokaza genetskog (ili nasljednog) oblika prijenosne spongiformne encefalopatije

Klinički kriteriji

Uključene su sve osobe s barem 4 od sljedećih 5 kriterija (simptoma):

- rani psihijatrijski simptomi (depresija, anksioznost, apatija, povučенost, iluzije)
- perzistentni bolni osjetilni simptomi (bol i/ili dizestezijske)
- ataksija
- mioklonus ili korea ili distonija
- demencija

Dijagnostički kriteriji

Dijagnostički kriteriji za potvrđen slučaj:

Neuropatološki nalaz: spongiformne promjene i opsežni depoziti prionskog proteina s floridnim plakovima u velikom i malom mozgu

Dijagnostički kriteriji za vjerojatan ili moguć slučaj:

- EEG ne pokazuje tipični izgled³ sporadične CJB-i u ranoj fazi bolesti
- visoki bilateralni pulvinarni signal na MR (magnetskoj rezonanci) mozga

- pozitivna biopsija tonzile⁴

³ Tipičan izgled EEG-a u sporadičnoj CJB sastoji se od generaliziranih periodičnih kompleksa s pojavljivanjem otprilike jedan na sekundu. To se ponekad vidim u kasnijim fazama varijante CJB

⁴ Biopsija tonzila ne preporuča se raditi rutinski niti u slučaju sa nalazom EEG-a tipičnim za sporadičnu CJB, no može biti korisna u sumnjivim slučajevima u kojima su kliničke forme kompatibilne s vCJB i kad MR je pokazuje visoki pulvinami signal

Epidemiološki kriteriji

- Epidemiološki podatak o prijenosu s čovjeka na čovjeka (npr. transfuzijom krvi).

Klasifikacija slučaja

A. Moguć:

Osoba s pozitivnom anamnezom

i

- ispunjava kliničke kriterije

i

- negativan EEG na sporadičnu CJB⁵

B. Vjerojatan:

Osoba s pozitivnom anamnezom

i

- ispunjava kliničke kriterije

i

- negativan EEG na sporadičnu CJD⁵

i

- pozitivan nalaz MR mozga

II I

Osoba s pozitivnom anamnezom

i

- pozitivna biopsija tonzile

C. Potvrđen:

Osoba s pozitivnom anamnezom

i

- udovoljava dijagnostičke kriterije *za potvrđen slučaj*

⁵ Tipičan izgled EEG-a u sporadičnoj CJB sastoji se od generaliziranih periodičnih kompleksa s pojavljivanjem otprilike jedan na sekundu. To se ponekad vidim u kasnijim fazama varijante CJB

KRIPTOSPORIDIOZA (CRYPTOSPORIDIOSIS)

(*Cryptosporidium* spp.)

Klinički kriteriji

Uključene su sve osobe s barem jednim od sljedeća 2 kriterija (simptoma):

- dijareja
- abdominalna bol

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća 4:

- dokaz oocista *Cryptosporidium-a* u stolici
- dokaz *Cryptosporidium-a* u uzorcima crijevne tekućine ili biopsije (bioptatima) tankoga crijeva

- dokaz nukleinske kiseline *Cryptosporidium-a* u stolici
- dokaz antigena *Cryptosporidium-a* u stolici

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih 5:

- prijenos s čovjeka na čovjeka (interhumani prijenos)
- izloženost istom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- izloženost okolišnim čimbenicima

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: slučaj koji udovoljava kliničke kriterije i ima utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: slučaj koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije za dijagnozu

DIFTERIJA (DIPHTHERIA)

(*Corynebacterium diphtheriae*, *Corynebacterium ulcerans* i *Corynebacterium pseudotuberculosis*)

Klinički kriteriji

Uključene su sve osobe s barem jednim od sljedećih kliničkih oblika:

Klasična respiratorna difterija:

Bolest gornjeg dišnog sustava s laringitisom ili nazofaringitisom ili tonzilitisom
|
adherentne membrane/pseudomembrane

Blaga respiratorna difterija:

Bolest gornjeg dišnog sustava s laringitisom ili nazofaringitisom ili tonzilitisom
BEZ
adherentnih membrana/pseudomembrana

Difterija kože:

- lezija kože

Difterija ostalih lokalizacija:

- lezija konjunktiva ili sluznica

Laboratorijski kriteriji

Izolacija toksin producirajuće *C. diphtheriae*, *C. ulcerans* ili *C. pseudotuberculosis* iz kliničkog uzorka.

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih epidemioloških kriterija:

- epidemiološki podatak o prijenosu s čovjeka na čovjeka
- epidemiološki podatak o prijenosu sa životinje na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: slučaj koji udovoljava kliničke kriterije klasične respiratorne difterije

B. Vjerojatan: slučaj koji udovoljava kliničke kriterije bilo kojeg oblika difterije i ima utvrđenu epidemiološku vezu sa potvrđenim slučajem u čovjeka ili sa epidemiološkom vezom o prijenosu sa životinje na čovjeka

C. Potvrđen: slučaj koji udovoljava kliničke kriterije za barem jedan oblik difterije i laboratorijske kriterije.

EHINOKOKOZA (ECHINOCOCCOSIS)

(*Echinococcus* spp.)

Klinički kriteriji

Nisu pouzdani u svrhu praćenja.

Dijagnostički kriteriji

Barem jedan od sljedećih 5:

- Histopatološki ili parazitološki nalaz *Echinococcus multilocularis* ili *granulosus* (npr. direktnim prikazom protoskoleksa u tekućem sadržaju ciste)
- Nalaz *Echinococcus granulosus* patognomonične morfologije cista(e) u uzorcima dobivenim kirurškim zahvatom
- Tipične lezije organa na CT-u, UZV-u, MR-i I potvrda serološkim testovima serološkim testovima
- Nalaz specifičnih antitijela na *Echinococcus* spp. visoko-osjetljivim serološkim testovima koji su potvrđeni visoko-specifičnim serološkim testovima
- Dokaz nukleinske kiseline *Echinococcus multilocularis* ili *granulosus* u kliničkim uzorcima

Epidemiološki kriteriji

N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen: slučaj koji udovoljava dijagnostičke kriterije.

GIARDIJAZA (GIARDIASIS, LAMBLIASIS)

(*Giardia lamblia*)

Klinički kriteriji

Uključene su sve osobe s barem jednim od sljedeća 4 kriterija (simptoma):

- dijareja
- abdominalna bol
- nadutost
- znakovi malapsorpcije (npr. steatoreja, gubitak na tjelesnoj težini)

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva:

- Dokaz cista ili trofozoita *G. lamblia* u stolici, duodenalnoj tekućini ili u bioptatu tankoga crijeva
- Dokaz antigena *G. lamblia* u stolici

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća 4:

- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- prijenos s čovjeka na čovjeka (Interhumani prijenos)
- izloženost istom izvoru
- izloženost okolišnim čimbenicima

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: slučaj koji udovoljava kliničke kriterije i ima utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: slučaj koji udovoljava kliničke i laboratorijske kriterije za dijagnozu

KAPAVAC, GONOREJA (GONORRHOEA)

(*Neisseria gonorrhoeae*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih osam entiteta:

- uretritis
- akutni salpingitis
- upalna bolest zdjelice
- cervicitis
- epididimitis
- proktitis
- faringitis
- artritis

ili

novorođenče s konjunktivitisom

Laboratorijski kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih četiri:

- Izolacija *Neisseria gonorrhoeae* iz kliničkog uzorka
- Detekcija nukleinske kiseline *N. gonorrhoeae* u kliničkom uzorku
- Dokazivanje *N. gonorrhoeae* ne-amplificirajućim probnim testom nukleinske kiseline u kliničkom uzorku
- Mikroskopska detekcija gramnegativnih intracelularnih diplokoka u brisu uretre muškarca.

Epidemiološki kriteriji

Epidemiološki podatak o prijenosu s čovjeka na čovjeka (seksualni kontakt ili vertikalna transmisija).

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: prisutni klinički kriteriji i epidemiološki kriterij

C. Potvrđen: slučaj koji je laboratorijski potvrđen

HAEMOPHILUS MENINGITIS, INVAZIVNA BOLEST

(*Haemophilus influenzae*)

Klinički kriteriji

Nisu značajni u svrhu praćenja.

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva:

- Izolacija *Haemophilus influenzae* iz obično sterilnog mjesta
- Nalaz nukleinske kiseline *H. influenzae* iz obično sterilnog mjesta

Epidemiološka veza N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen: svaka osoba u koje su ispunjeni laboratorijski kriteriji

HEPATITIS A

(Hepatitis A virus)

Klinički kriteriji

Diskretno (neupadljivo) nastupanje simptoma (npr. umor, abdominalni bolovi, gubitak apetita, intermitentne mučnine i povraćanje)

I

Barem jedan od sljedeća tri:

- vrućica
- žutica
- povišene razine serumskih transaminaza

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri:

- nalaz hepatitis A virus nukleinske kiseline u serumu ili stolici
- hepatitis A virus specifični odgovor antitijela
- nalaz hepatitis A virus antigena u stolici

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri:

- prijenos s čovjeka na čovjeka
- izloženost zajedničkom izvoru
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- izloženost okolišnim čimbenicima

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: slučaj koji ima ispunjene kliničke kriterije i ima utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: klinički kompatibilan slučaj koji je laboratorijski potvrđen

HEPATITIS B

(Hepatitis B virus)

Klinički kriteriji

Nisu značajni u svrhu praćenja.

Laboratorijski kriteriji

Pozitivni rezultat najmanje jednog ili više sljedećih testova ili kombinacije testova:

- pozitivno anti-HBc IgM antitijelo
- pozitivan hepatitis B površinski antigen (HBsAg)
- pozitivan hepatitis B e antigen (HBeAg)
- pozitivna hepatitis B nukleinska kiselina (HBV-DNA)

Epidemiološki kriteriji

Nisu značajni u svrhu praćenja.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen: osoba koja ima ispunjene laboratorijske kriterije

HEPATITIS C

(Hepatitis C virus)

Klinički kriteriji

Nisu značajni u svrhu praćenja.

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedećih tri:

- Nalaz nukleinske kiseline HCV-a u serumu (HCV RNA)
- nalaz hepatitis C „core“ antigena (HCV-core)
- Nalaz antitijela specifičnih na HCV (anti-HCV) potvrđen potvrdnim testom u osoba starijih od 18 mjeseci bez dokaza riješene infekcije .

Epidemiološki kriteriji N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen: Ispunjeni laboratorijski kriteriji.

GRIPA, INFLUENCA

(influenza virus)

Klinički kriteriji

Prisutna barem jedna od sljedećih kliničkih formi:

Bolest slična influenci (ILI, engl. Influenza-like illness)

- iznenadni početak simptoma

i

- barem jedan od sljedećih četiri općih simptoma:
 - vrućica ili osjećaj vrućice
 - nelagoda
 - glavobolja
 - bolovi u mišićima
- i
- barem jedan od sljedećih tri respiratornih simptoma:
 - kašalj
 - grlobolja
 - kratak dah

Akutna respiratorna infekcija (ARI)

- iznenadni početak simptoma
- i
- barem jedan od sljedećih četiri respiratornih simptoma:
 - kašalj
 - grlobolja
 - kratak dah
 - koriza
- i
- klinička procjena da je bolest nastupila radi infekcije

Laboratorijski kriteriji

- Barem jedan od sljedećih četiri:
- Izolacija virusa influence iz kliničkog uzorka
 - Nalaz nukleinske kiseline virusa influence u kliničkom uzorku
 - Nalaz antigena virusa influence DFA testom u kliničkom uzorku
 - Specifični odgovor antitijela na virus influence
- Ako je moguće, treba učiniti podtipiziranje izolata.

Epidemiološki kriteriji

Epidemiološki podatak o prijenosu s čovjeka na čovjeka.

Klasifikacija slučaja

- A. Moguć:** ispunjeni klinički kriteriji (ILI ili ARI)
- B. Vjerojatan:** ispunjeni klinički kriteriji (ILI ili ARI) s utvrđenom epidemiološkom vezom
- C. Potvrđen:** ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji (ILI ili ARI).

INFLUENZA A(H1N1)

Klinički kriteriji

- Osoba s jednim od sljedeća 3:
- povišena tjelesna temperatura $> 38^{\circ}\text{C}$ I znakovi i simptomi akutne respiratorne infekcije
 - upala pluća (teška respiratorna bolest)
 - smrt uslijed nerazjašnjene akutne respiratorne bolesti

Laboratorijski kriteriji

- Barem 1 od sljedećih testova:
- RT-PCR
 - Kultivacija (uvjet je BSL3)
 - Četverostruki porast specifičnih neutralizirajućih antitijela na novi virus influence A(H1N1) što zahtijeva parne serume, iz akutne faze bolesti i potom tijekom oporavka, minimalno nakon 10-14 dana

Epidemiološki kriteriji

Barem 1 kriterij od sljedeća 3 unutar 7 dana prije početka bolesti:

- osoba u bliskom kontaktu s potvrđenim slučajem infekcije novim virusom influenze A(H1N1) za vrijeme kad je slučaj bio bolestan
- osoba koja je putovala u područje gdje postoji podatak o održanom prijenosu novog virusa influenze A(H1N1) s čovjeka na čovjeka
- osoba koja radi u laboratoriju u kojem se testiraju uzorci na novi virus influenze A(H1N1)

Klasifikacija slučaja

A. Slučaj koji se ispituje: Osoba koja udovoljava kliničkim i epidemiološkim kriterijima

B. Vjerojatan slučaj: Osoba koja udovoljava kliničke i epidemiološke kriterije i s laboratorijskim nalazom pozitivnim na influenzu A (tip nije podtipiziran)

C. Potvrđen slučaj: Osoba koja udovoljava laboratorijske kriterije za potvrdu.

LEGIONARSKA BOLEST

(*Legionella* spp.)

Klinički kriteriji:

Osoba s upalom pluća

Laboratorijski kriteriji:

- Laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja legionarske bolesti

Barem jedan od sljedećih tri:

- Izolacija bilo kojeg mikroorganizma *Legionella* iz respiratornih izlučevina ili obično sterilnog mjesta npr. krvi

- Nalaz *Legionella pneumophila* antigena u urinu

- značajan porast specifičnih antitijela na *Legionella pneumophila* serogrupu 1 u parnim serumima

- Laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj legionarske bolesti

Barem jedan od sljedećih četiri:

- Nalaz *Legionella pneumophila* antigena u respiratornim izlučevinama ili u plućnom tkivu kod izravnog fluorescentnog bojenja antitijela (DFA) primjenom monoklonalnih reagensa (protutijela)

- Nalaz *Legionella* spp. nukleinske kiseline u respiratornim izlučevinama, plućnom tkivu ili obično sterilnom mjestu

- značajan porast specifičnih antitijela na *Legionella pneumophila* serogrupe druge nego serogrupa 1 ili druge *Legionella* spp. u parnim serumima

- Jedan jedini visoki titar specifičnih serumskih antitijela na *L. pneumophila* serogrupe 1

Epidemiološki kriteriji

N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: slučaj koji ima ispunjene kliničke kriterije I barem jedan laboratorijski kriterij za vjerojatan slučaj

C. Potvrđen: slučaj koji ima ispunjene kliničke kriterije I barem jedan laboratorijski kriterij za potvrđen slučaj

LEPTOSPIROZA (LEPTOSPIROSIS)

(*Leptospira* spp.)

Klinički kriteriji

Prisutna

- vrućica

ili

barem dva kriterija od sljedećih jedanaest:

- groznica

- glavobolja

- mijalgija

- injekcija spojnice

- hemoragije po koži ili sluznicama

- osip

- žutica

- miokarditis

- meningitis

- bubrežno oštećenje

- respiratorni simptomi poput hemoptize

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedećih četiri kriterija:

- Izolacija *Leptospira interrogans* ili bilo koje druge patogene *Leptospire* spp. iz kliničkog uzorka

- Dokaz nukleinske kiseline *Leptospira interrogans* ili bilo koje druge patogene *Leptospire* spp. u kliničkom uzorku

- Nalaz *Leptospira interrogans* ili bilo koje druge patogene *Leptospire* spp. u kliničkom uzorku pomoću imunofluorescencije

- Specifični odgovor antitijela na *Leptospiru interrogans* ili bilo koju drugu patogenu *Leptospiru* spp.

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- prijenos sa životinje na čovjeka

- izloženost okolišu

- izloženost zajedničkom izvoru

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

LISTERIOZA (LISTERIOSIS)

(*Listeria monocytogenes*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih tri kriterija:

- listerioza novorođenčadi definirana kao mrtvorodenče

ILI

Barem jedan kriterij od sljedećih pet u prvom mjesecu života:

- septička granulomatoza
- meningitis ili meningoencefalitis
- septikemija
- dispneja
- lezije kože, mukoze ili konjunktiva
- Listerioza u trudnoći definirana kao barem jedan od sljedećih tri entiteta:
- pobačaj u ranoj ili kasnoj trudnoći, mrtvorodenče ili prijevremeni porod
- vrućica
- simptomi nalik influenci
- Drugi oblici listerioze definiraju se s najmanje jednim od sljedećih četiri:
- vrućica
- meningitis ili meningoencefalitis
- septikemija
- lokalizirane infekcije kao npr. artritis, endokarditis i apscesi

Laboratorijski kriteriji

Prisutan najmanje jedan od sljedeća dva:

- Izolacija *L. monocytogenes* iz obično sterilnog mjesta
- Izolacija *L. monocytogenes* iz obično nesterilnog mjesta u fetusa, mrtvorodenčeta, novorođenčeta ili roditelja unutar 24 sata od poroda

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos s čovjeka na čovjeka (vertikalna transmisija)
- izloženost kontaminiranoj hrani / vodi za piće

Dodatne informacije

Inkubacija iznosi 3 - 70 dana, najčešće 21 dan

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji s utvrđenom epidemiološkom vezom

C. Potvrđen: ispunjeni laboratorijski kriteriji

ILI

majka s laboratorijski potvrđenom listeriozom u svojeg fetusa, mrtvorodenčeta ili novorođenčeta

MALARIJA (MALARIA)

(*Plasmodium* spp.)

Klinički kriteriji

Prisutna vrućica ili postojanje vrućice u anamnezi

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- Dokaz parazita malarije u krvnim razmazima
- Nalaz nukleinske kiseline *Plasmodija* u krvi
- Nalaz antigena *Plasmodija*

Diferencijaciju *Plasmodium* spp. treba učiniti, ako je moguće.

Epidemiološki kriteriji N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji.

OSPICE (MORBILLI)

(virus ospica)

Klinički kriteriji

Prisutna vrućica

i

- makulo-papulozni osip

i barem jedan od sljedeća tri simptoma:

- kašalj
- koriza
- konjunktivitis

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri kriterija:

- Nalaz virusa ospica u kliničkom uzorku
- Nalaz nukleinske kiseline virusa ospica u kliničkom uzorku
- Specifičan odgovor antitijela na virus ospica u serumu ili slini karakterističan za akutnu infekciju
- Nalaz antigena virusa ospica metodom DFA u kliničkom uzorku koristeći specifična monoklonska antitijela

Laboratorijske rezultate treba interpretirati u skladu sa statusom cijepljenja. U slučaju nedavnog cijepljenja, ispitati na divlji virus.

Epidemiološki kriteriji

prijenos s čovjeka na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji u osobe koja nije nedavno cijepljena

MENINGOKOKNA BOLEST, INVAZIVNA

(*Neisseria meningitidis*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih simptoma:

- meningealni znaci
- petehijski osip
- septički šok
- septički artritis

Laboratorijski kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih četiri kriterija:

- Izolacija *Neisseria meningitidis* iz obično sterilnog mjesta ili iz purpurnih lezija kože
- Nalaz nukleinske kiseline *N. meningitidis* iz obično sterilnog mjesta ili iz purpurnih lezija kože
- Nalaz antigena *N. meningitidis* u cerebrospinalnoj tekućini
- Mikroskopski dokaz gramnegativnih diplokoka u cerebrospinalnoj tekućini

Epidemiološki kriteriji

prijenos s čovjeka na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: ispunjeni laboratorijski kriteriji

ZAUŠNJACI, MUMPS (PAROTITIS EPIDEMICA)

(virus mumpsa)

Klinički kriteriji

Prisutna

- vrućica

i

- najmanje dva od sljedećih tri kriterija:
- iznenadni početak bolnog oticanja parotidne žlijezde (jednostrano ili obostrano) ili drugih žlijezda slinovnica bez drugog jasnog uzroka
- orhitis
- meningitis

Laboratorijski kriteriji

Najmanje jedan od sljedeća tri kriterija:

- Izolacija virusa mumpsa iz kliničkog uzorka
- Nalaz nukleinske kiseline virusa mumpsa
- Specifični odgovor antitijela na virus mumpsa u serumu ili slini karakterističan za akutnu infekciju

Laboratorijske rezultate treba interpretirati u skladu sa statusom cijepljenja.

Epidemiološki kriteriji

prijenos s čovjeka na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: laboratorijski potvrđen slučaj u osobe koja nije nedavno cijepljena; u slučaju nedavnog cijepljenja nalaz divljeg soja virusa mumpsa smatra se potvrdom bolesti

HRIPAVAC (PERTUSSIS)

(*Bordetella pertussis*)

Klinički kriteriji

Prisutnost kašlja u trajanju najmanje 2 tjedna

- i barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- paroksizmi kašljanja
- inspiratorno hripanje
- povraćanje nakon kašljanja

II I

postavljanje dijagnoze hripavca od strane liječnika

III i

apnoične epizode u dojenčeta

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- Izolacija *Bordetella pertussis* iz kliničkog uzorka
- Nalaz nukleinske kiseline *Bordetella pertussis* u kliničkom uzorku
- Dokaz specifične reakcije antitijela na *B.pertussis*

Epidemiološki kriteriji

prijenos s čovjeka na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

KUGA (PESTIS)

(*Yersinia pestis*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih kliničkih oblika:

Bubonska kuga:

- vrućica

i

- iznenadni početak bolnog limfadenitisa

Septikemijska kuga:

- vrućica

Plućna kuga:

- vrućica

i

barem jedan od sljedeća tri simptoma:

- kašalj
- bolovi u prsištu
- hemoptiza

Laboratorijski kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- Izolacija *Yersinia pestis* iz kliničkog uzorka
- Nalaz nukleinske kiseline *Yersinia pestis* u kliničkom uzorku (F1 antigen)
- Dokaz reakcije specifičnog antitijela na antigen F1 *Y. pestis*

Epidemiološki kriteriji

Prisutan jedan od sljedeća četiri epidemiološka kriterija:

- prijenos s čovjeka na čovjeka
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost u laboratoriju (tamo gdje postoji moguća izloženost kugi)
- izloženost zajedničkom izvoru

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: ispunjeni laboratorijski kriteriji

PNEUMOKOKNA INVAZIVNA BOLEST(I)

(*Streptococcus pneumoniae*)

Klinički kriteriji

Nisu značajni u svrhu praćenja.

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedećih tri:

- Izolacija *S.pneumoniae* iz obično sterilnog mjesta
- Nalaz nukleinske kiseline *S.pneumoniae* iz obično sterilnog mjesta
- Nalaz antigena *S.pneumoniae* iz obično sterilnog mjesta

Epidemiološka povezanost N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: N.P.

C. Potvrđen: ispunjeni laboratorijski kriteriji.

DJEČJA PARALIZA, POLIOMIJELITIS (PARALITIČKI (POLIOMYELITIS ANTERIOR ACUTA))

(Polio virus)

Klinički opis i kriteriji

Svaka osoba mlađa od 15 godina sa akutnom mlohavom kljenuti (AFP) ili svaka osoba kod koje liječnik postavi sumnju na poliomijelitis

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od slijedeća tri:

- Izolacija poliovirusa i intratipska diferencijacija uzročnika-divlji poliovirus (WPV)
- cijepni soj poliovirusa (VDPV)- za VDPV treba sličnost u barem 85% nukleotidnih sekvenci VP1 dijela sa cijepnim virusom
- poliovirus sličan Sabinovom soju: diferencijacija se provodi u laboratoriju za polio akreditiranom od SZO (kod VDPV-a je >1% pa do 15% VP1 sekvenci različito od cijepnog virusa istog serotipa)

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od slijedeća dva kriterija:

- prijenos s čovjeka na čovjeka
- podaci o putovanju u endemijsko područje ili u područje sa sumnjom ili potvrđenim kretanjem poliovirusa u populaciji

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

Q GROZNICA (FEBRIS Q)

(*Coxiella burnetii*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od slijedeća tri kriterija:

- groznica
- pneumonija
- hepatitis

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od slijedeća tri kriterija:

- Izolacija *Coxiella burnetii* iz kliničkog uzorka
- Dokaz nukleinske kiseline *C. burnetii* u kliničkom uzorku
- Specifični odgovor antitijela na *C. burnetii* (IgG ili IgM faze II)

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od slijedeća dva kriterija:

- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

BJESNOĆA (RABIES, LYSSA)

(Lyssa virus)

Klinički kriteriji

Prisutan akutni encefalomijelitis

i

barem dva kriterija od slijedećih sedam:

- promjena osjeta na mjestu životinjskog ugriza
- pareza ili paraliza
- spazam mišića gutanja
- hidrofobija
- delirij
- konvulzije
- anksioznost

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od slijedeća četiri kriterija:

- Izolacija virusa bjesnoće iz kliničkog uzorka
- Dokaz nukleinske kiseline virusa bjesnoće u kliničkom uzorku (slina ili tkivo mozga)
- Nalaz virusnih antigena DFA metodom u kliničkom uzorku
- Specifični odgovor antitijela na virus bjesnoće dokazan testom neutralizacije u serumu ili CSL

Laboratorijski rezultati se moraju interpretirati sukladno cijepljenom ili imunizacijskom statusu.

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od slijedeća tri kriterija:

- prijenos sa životinje na čovjeka (životinje sa sumnjivom ili potvrđenom infekcijom)
- izloženost zajedničkom izvoru (ista životinja)
- prijenos s čovjeka na čovjeka (transplantacija)

Klasifikacija slučaja:

A.Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B.Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

CRLJENKA, CRVENKA (RUBEOLA, RUBELLA)

(Rubella virus)

Klinički kriteriji

Nagla pojava generaliziranog makulopapularnog osipa

i

barem jedan kriterij od slijedećih pet:

- cervikalna limfadenopatija
- subokcipitalna limfadenopatija
- postaurikularna limfadenopatija
- artralgija
- artritis

Laboratorijski kriteriji

- Laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

Barem jedan od slijedeća tri kriterija:

- izolacija rubela virusa iz kliničkog uzorka
- dokaz nukleinske kiseline rubela virusa u kliničkom uzorku
- specifičan odgovor antitijela (IgG) u serumu ili slini

- Laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj

- specifičan odgovor antitijela (IgM)⁶

Laboratorijski rezultati se moraju interpretirati sukladno cijepljenom statusu.

⁶Kad postoji sumnja na rubellu u trudnoći, potrebno je dodatno potvrditi pozitivan rezultat IgM (npr. rubella specifičan IgG test aviditeta koji pokazuje nizak aviditet). U određenim situacijama, kao npr. u potvrđenoj epidemiji rubelle, nalaz rubella IgM-a može se smatrati potvrdnim u osoba koje nisu trudne

Epidemiološki kriteriji

- Prijenos s čovjeka na čovjeka

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i barem jedan od sljedeća dva:

- epidemiološka veza
- ispunjeni laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj

C. Potvrđen: U odsutnosti nedavnog cijepljenja ispunjeni laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja. Kod nedavnog cijepljenja, u osobe dokazan divlji soj rubela virusa.

RUBEOLA, KONGENITALNA

(uključujući kongenitalni rubeola sindrom)

Klinički kriteriji

Kongenitalna rubeola infekcija (KRI)

- klinički kriteriji se ne mogu definirati

Kongenitalni rubeola sindrom (KRS)

Svako dijete mlađe od 1 godine ili mrtvorođenče sa:

- barem dva kriterija s liste A

ILI

- jedan kriterij s liste A i jedan kriterij s liste B

Lista A

- katarakta
- kongenitalni glaukom
- kongenitalna srčana bolest
- gubitak sluha
- pigmentna retinopatija

Lista B

- purpura
- splenomegalija
- mikrocefalija
- zastoj u razvoju
- meningoencefalitis
- radiološki nalaz smanjene gustoće kostiju
- žutica koja započinje unutar 24 sata nakon poroda

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri kriterija:

- izolacija rubela virusa iz kliničkog uzorka

- nalaz rubela virusne nukleinske kiseline
 - specifični odgovor antitijela (IgM) na rubela virus
 - perzistencija IgG antitijela na rubela virus od 6. do 12. mjeseca starosti (barem dva uzorka sa sličnom koncentracijom IgG)
- Laboratorijski rezultati se moraju interpretirati sukladno cijepljenom statusu.

Epidemiološki kriteriji

Svako dojenče ili mrtвороđenče od majke kojoj je laboratorijski dokazana rubela infekcija tijekom trudnoće (prijenos sa čovjeka na čovjeka, vertikalna transmisija)

Klasifikacija slučaja-kongenitalna rubeola

A. Moguć NP

B. Vjerojatan dojenče ili mrtвороđenče koje nije testirano ili su laboratorijski rezultati negativni, a ima barem jedno od sljedećeg:

- epidemiološku vezu i barem jedan klinički kriterij za KRS s liste A
- ispunjene kliničke kriterije za KRS

C. Potvrđen mrtвороđenče s ispunjenim laboratorijskim kriterijima

ILI

dojenče s ispunjenim laboratorijskim kriterijima i koje ima barem jedno od sljedećeg:

- epidemiološku vezu
- barem jedan klinički kriterij za KRS s liste A

SALMONELOZA (SALMONELLOSIS)

(*Salmonella* spp. osim *S.typhi* i *S.paratyphi*)

Klinički kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri kriterija:

- proljev
- povišena tjelesna temperatura
- abdominalni bolovi
- povraćanje

Laboratorijski kriteriji

- Izolacija *Salmonella* (netifusnih, neparatifusnih) iz stolice, urina, bilo kojeg mjesta na tijelu (npr. inficirane rane) ili iz bilo kojeg obično sterilnog mjesta (npr. krvi, CSL, kosti, sinovijalne tekućine).

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih pet kriterija:

- prijenos sa čovjeka na čovjeka
- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost okolišu
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza:

C. Potvrđen ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

SARS, TEŠKI AKUTNI RESPIRATORNI SINDROM – SARS (SARS-coronavirus, SARS-CoV)

Klinički kriteriji

Prisutna vrućica ili podatak o vrućici u anamnezi

|

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- kašalj
- teškoće disanja
- kratkoća daha

|

Barem jedan od sljedeća četiri kriterija:

- radiološki dokaz upale pluća
- radiološki dokaz akutnog respiratornog distres sindroma
- nalaz upale pluća na obdukciji
- nalaz respiratornog distres sindroma na obdukciji

|

Nema druge moguće dijagnoze koja bi mogla u potpunosti objasniti bolest.

Laboratorijski kriteriji

- Laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- izolacija virusa u kulturi stanica iz bilo kojeg kliničkog uzorka i identifikacija SARS-CoV koristeći metodu poput RT-PCR
 - nalaz SARS-CoV nukleinske kiseline u barem jednom od sljedećeg:
 - najmanje dva različita klinička uzorka (npr. bris nazofarinksa i stolica)
 - isti klinički uzorak prikupljen u dva ili više navrata tijekom trajanja bolesti (npr. sekvencijski nazofaringealni aspirati)
 - dva različita testa ili ponovljeni RT-PCR koristeći novi RNA ekstrakt iz originalnog kliničkog uzorka prilikom svakog testiranja
 - specifični odgovor antitijela na SARS-CoV i to na jedan od sljedeća dva načina:
 - serokonverzija na ELISA ili IFA testu u akutnom i rekonvalescentnom serumu, testiranima istovremeno (parni serumi)
 - četverostruki ili veći porast titra protutijela u akutnom i rekonvalescentnom serumu, testiranima istovremeno (parni serumi)
 - Laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj
- Barem jedan od sljedeća dva kriterija:
- jedan pozitivan test antitijela na SARS-CoV
 - pozitivan PCR za SARS-CoV u jednom kliničkom uzorku ili testu

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- Svaka osoba s najmanje jednim od sljedeća tri kriterija:
- zaposlenici pod povećanim rizikom izloženosti virusu SARS-CoV (npr. laboratorijski radnici koji rade sa živim SARS-CoV/SARS-CoV sličnim virusima ili koji pohranjuju kliničke uzorke inficirane sa SARS-CoV; osoblje koje je u kontaktu

s divljim ili drugim životinjama za koje se smatra da su rezervoari SARS-CoV, odnosno ekskretima ili sekretima tih životinja).

- bliski kontakt⁷ s osobom/osobama s potvrđenim SARS-om ili pod sumnjom na SARS
- podatak o putovanju ili prebivanju u području zahvaćenom epidemijom SARS-a
- Dva ili više zdravstvenih djelatnika⁸ iz iste ustanove u kojih je do bolesti došlo u razdoblju od 10 dana, a s kliničkom slikom SARS-a
- Troje ili više osoba (zdravstveni djelatnici i/ili pacijenti i/ili posjetitelji) epidemiološki vezanih za istu zdravstvenu ustanovu u kojih je do bolesti došlo u razdoblju od 10 dana, a s kliničkom slikom SARS-a

⁷Bliskim kontaktom smatra se osoba koja brine o pacijentu, živi sa ili je bila u direktnom kontaktu sa sekretima respiratornog sustava, tjelesnim tekućinama i/ili ekskretima (npr. feces) zaraženog SARS-om.

⁸U ovom kontekstu „zdravstveni radnik“ obilježava sve zaposlene u bolnici.

Klasifikacija slučaja izvan razdoblja epidemija

Također se odnosi na područja ili zemlju u vrijeme epidemije koje nisu zahvaćene

- A. Moguć:** ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza
- B. Vjerojatan:** ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza uz ispunjene laboratorijske kriterije za vjerojatan slučaj
- C. Nacionalno potvrđen slučaj:** ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja ako je testiranje provedeno u nacionalnom referentnom laboratoriju
- D. Potvrđen slučaj** ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja ako je testiranje provedeno od referentnog laboratorija SZO verificiranog za SARS

Klasifikacija slučaja u vrijeme epidemije

Odnosi se na zemlju/područje za vrijeme epidemije u kojoj je barem jedna osoba laboratorijski potvrđena od referentnog laboratorija SZO verificiranog za SARS

- A. Moguć:** ispunjeni klinički kriteriji
- B. Vjerojatan:** ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza sa nacionalno potvrđenim ili potvrđenim slučajem
- C. Nacionalno potvrđen slučaj:** ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja ako je testiranje provedeno u nacionalnom referentnom laboratoriju
- D. Potvrđen slučaj** Jedan od sljedeća tri kriterija:

- ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja ako je testiranje provedeno od referentnog laboratorija SZO verificiranog za SARS
- nacionalno potvrđen slučaj uz utvrđenu epidemiološku vezu sa lancem prijenosa ako je barem jedan slučaj nezavisno verificiran od referentnog laboratorija SZO verificiranog za SARS
- ispunjeni klinički kriteriji i ispunjeni laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj s epidemiološkom vezom sa lancem transmisije ako je barem jedan slučaj nezavisno verificiran od referentnog laboratorija SZO verificiranog za SARS

INFEKCIJE S ENTEROTOKSIGENIM ESCHERICHIA COLI (shiga toksin - STEC, verotoksin - VTEC)

Klinički kriteriji:

STEC/VTEC proljev

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- proljev

-abdominalni bolovi

HUS- Hemolitički uremijski sindrom

Osobe sa akutnim bubrežnim zatajivanjem i barem jednim od sljedeća dva kriterija:

- mikroangiopatska hemolitička anemija
- trombocitopenija

Laboratorijski kriteriji:

Barem jedan kriterij od sljedeća četiri:

- izolacija *Escherichia coli* soja koji luči Shigatoksin (Stx) ili prenosi *stx1* ili *stx2* gen(e)
- izolacija *Escherichia coli* O157 koja ne fermentira sorbitol (bez Stx ili testiranje *stx* gena)
- direktna detekcija nukleinskih kiselina *stx1* ili *stx2* gena (bez izolacije soja)
- direktna detekcija slobodnog Stx u stolici (bez izolacije soja)

Samo za HUS može se primijeniti laboratorijski kriterij za potvrdu STEC/VTEC:

- serotip specifična antitijela na *E. coli*

Potrebno je učiniti ukoliko je moguće izolaciju i dodatnu karakterizaciju prema serotipu, fagotipu, eae genima, i podtipovima *stx1/stx2*.

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih pet kriterija:

- prijenos s čovjeka na čovjeka
- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost kontaminiranoj hrani/vodi za piće
- izloženost okolišu

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: ispunjeni klinički kriteriji za HUS

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

DIZENTERIJA, ŠIGELOZA (DYSENTERIA BACILLARIS, SHIGELLOSIS)

(*Shigella* spp.)

Klinički kriteriji

Barem jedan kriterij od sljedeća četiri:

- proljev
- groznica
- povraćanje
- abdominalni bolovi

Laboratorijski kriteriji

- Izolacija *Shigella* spp. iz kliničkog uzorka

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih pet kriterija:

- prijenos sa čovjeka na čovjeka

- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost kontaminiranoj hrani/ vodi za piće
- izloženost okolišu

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

VELIKE BOGINJE (VARIOLA)

(Variola virus)

Klinički kriteriji

Barem jedan kriterij od sljedeća dva:

- vrućica

I

Osip koji karakteriziraju vezikule ili čvrste pustule istog razvojnog stadija pretežno centrifugalne distribucije.

- atipični oblici bolesti definirani kao najmanje jedan od sljedeća četiri kriterija:
- hemoragične lezije
- plosnate mekane lezije koje ne progradiraju do vezikula
- variola bez erupcije
- blaži oblici

Laboratorijski kriteriji

- Laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

Barem jedan od sljedeća dva laboratorijska testa:

- izolacija variola virusa iz kliničkog uzorka praćena sekvenciranjem (samo ovlaštene P4 laboratoriji)
- dokaz nukleinske kiseline variola virusa u kliničkom uzorku praćen sekvenciranjem

Laboratorijske rezultate treba interpretirati u skladu sa cijepljenim statusom.

- Laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj
- Identifikacija djelića orthopox virusa elektronskom mikroskopijom

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih dva kriterija:

- prijenos sa čovjeka na čovjeka
- izloženost u laboratoriju (ako postoji moguća izloženost variola virusu)

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: Ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji i najmanje jedan od sljedeća dva kriterija:

- utvrđena epidemiološka veza (prijenos s čovjeka na čovjeka) s potvrđenim slučajem bolesti
- ispunjeni laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj

C. Potvrđen: ispunjeni laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

Tijekom epidemije: svaka osoba u koje su prisutni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

SIFILIS (SYPHILIS, LUES)

(*Treponema pallidum*)

Klinički kriteriji

- Primarni sifilis

Prisutnost jednog ili više čankira (čireva), najčešće bezbolnih u području genitalne, perinealne ili analne regije, usta, ždrijela ili drugdje izvan genitalne regije -

Sekundarni sifilis

Prisutan barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- difuzni makulo-papulozni osip koji često zahvaća dlanove i stopala
- generalizirana limfadenopatija
- condyloma lata
- enantem
- difuzna alopecija
- Rani latentni sifilis (< 1 godine)

Prisutnost simptoma koji su kompatibilni simptomima ranog stadija sifilisa u zadnjih 12 mjeseci

- Kasni latentni sifilis (> 1 godine)

Ispunjeni laboratorijski kriteriji (specifičnim serološkim testiranjem)

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri laboratorijska testa:

- Dokaz *Treponeme pallidum* u eksudatima lezija ili tkivima pomoću mikroskopije u tamnom polju
- Dokaz *Treponeme pallidum* u eksudatima lezija ili tkivima pomoću izravne florescencije antitijela
- Dokaz *Treponeme* u eksudatima lezija ili tkivima pomoću PCR-a
- Nalaz antitijela *Treponeme pallidum* screening testovima (TPHA, TPPA ili EIA) i dodatni nalaz Tp-IgM antitijela (pomoću IgM-ELISA, IgM imunoblota ili 19S-IgM-FTA-abs) - potvrđeno drugim IgM testom

Epidemiološki kriteriji

- Primarni/sekundarni sifilis
- prijenos sa čovjeka na čovjeka (seksualni kontakt)
- Rani latentni sifilis (< 1 godine)
- prijenos sa čovjeka na čovjeka (seksualni kontakt) u zadnjih 12 mjeseci

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza:

C. Potvrđen ispunjeni laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

SIFILIS (KONGENITALNI I NEONATALNI)

(*Treponema pallidum*)

Klinički kriteriji

Dijete mlađe od 2 godine s barem jednim od sljedećih deset kriterija:

- hepatosplenomegalija
- mukokutane lezije
- condyloma lata
- perzistirajući rinitis

- žutica
- pseudoparaliza (radi periostitisa i osteohondritisa)
- zahvaćenost središnjeg živčanog sustava
- anemija
- nefrotički sindrom
- malnutricija

Laboratorijski kriteriji

- Laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- Dokaz *Treponeme pallidum* pomoću mikroskopije u tamnom polju u pupkovini, placenti, nazalnom sekretu ili kožnim lezijama
- Dokaz *Treponeme pallidum* DFA-TP testom u pupkovini, placenti, nazalnom sekretu ili kožnim lezijama
- Nalaz *Treponema pallidum* - specifičnog IgM (FTA-abs, EIA)

I reaktivnim netreponemskim testovima (VDRL, RPR) u serumu djeteta

- Laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- reaktivni rezultat VDRL testa u cerebrospinalnoj tekućini (VDRL-CSF test)
- reaktivni ne-treponemski i treponemski serološki testovi u majčinom serumu
- titar ne-treponemskih antitijela djeteta četverostruko ili više je veći od titra antitijela u majčinom serumu

Epidemiološki kriteriji

Utvrđena epidemiološka veza (prijenos s čovjeka na čovjeka, vertikalna transmisija)

Klasifikacija slučaja

A.Moguć: N.P.

B. Vjerojatan dijete u kojeg su ispunjeni klinički kriteriji i utvrđen barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- epidemiološka veza
- ispunjeni laboratorijski kriteriji za vjerojatan slučaj

C.Potvrđen ispunjeni laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

TETANUS, ZLI GRČ (TETANUS)

(Clostridium tetani)

Klinički kriteriji

Prisutna barem dva kriterija od sljedećih tri:

- bolne kontrakcije mišića, primarno mišića vilice i vrata koje dovode do spazma lica poznatog kao trizmus i "risus sardonius"
- bolne kontrakcije mišića trupa
- generalizirani spazmi, često opistotonus

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva:

- Izolacija *Clostridium tetani* iz inficiranog područja (rane)
- nalaz toksina tetanusa u uzorku seruma

Epidemiološki kriteriji

N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan ispunjeni klinički kriteriji

C. Potvrđen ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji

KRPELJNI MENINGOENCEFALITIS (KME virus)

Klinički kriteriji

Prisutnost simptoma upale CNS-a (npr. meningitis, meningoencefalitis, encefalomijelitis, encefaloradikulitis).

Laboratorijski kriteriji⁹

Laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja:

Barem jedan kriterij od sljedećih pet:

- KME specifična IgM i IgG protutijela u krvi
- KME specifična IgM protutijela u cerebrospinalnoj tekućini
- serokonverzija ili četverostruki porast specifičnih KME protutijela u parnim uzorcima seruma
- dokaz KME virusne nukleinske kiseline u kliničkom uzorku
- izolacija KME virusa iz kliničkog uzorka

Laboratorijski kriterij za vjerojatni slučaj:

Dokaz KME specifičnih IgM protutijela u jednom uzorku seruma

⁹ Serološke rezultate treba intepetirati prema cijepljenom statusu i prijašnjem izlaganju drugim infekcijama flavivirusa. Potvrđeni slučajevi u takvim situacijama trebali bi se ocjenjivati analizom neutralizacije seruma ili drugim odgovarajućim analizama.

Epidemiološki kriteriji

Izloženost zajedničkom izvoru (nepasterizirani mliječni proizvodi)

Klasifikacija slučaja

A. Moguć N.P.

B. Vjerojatan

Ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji za vjerojatni slučaj, ILI

Ispunjeni klinički kriteriji i utvrđena epidemiološka veza

C. Potvrđen

Ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

KONGENITALNA TOKSOPLAZMOZA

(*Toxoplasma gondii*)

Klinički kriteriji

Nije značajno u svrhu praćenja.

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća četiri kriterija:

- Dokaz *T.gondii* u tjelesnim tkivima ili tekućinama
- Nalaz nukleinske kiseline *T.gondii* u kliničkom uzorku
- Dokaz specifične reakcije antitijela (IgM, IgG, IgA) na toksoplazmu u novorođenčeta
- trajno stabilni titrovi IgG-a na toksoplazmu u dojenčeta

Epidemiološki kriteriji

N.P.

Klasifikacija slučaja

A.Moguć: N.P.

B. Vjerojatan N.P.

C.Potvrđen ispunjeni laboratorijski kriteriji u dojenčeta

TRIHINELOZA (TRICHINELLOSIS, TRICHINOSIS)

(*Trichinella* spp.)

Klinički kriteriji

Prisutna barem tri od šest sljedećih simptoma:

- vrućica
- mišićna osjetljivost i bol
- proljev
- edem lica
- eozinofilija
- hemoragije spojnice, mrežnice i pod noktima

Laboratorijski kriteriji

Najmanje jedan od dva sljedeća:

- Dokaz larvi *Trichinella* u uzorku tkivu dobivenog biopsijom mišića
- Dokaz reakcije antitijela specifičnih za *Trichinellu* (IFA test, ELISA ili Western Blot)

Epidemiološki kriterij

Prisutan barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- izloženost kontaminiranoj hrani (mesu)
- izloženost zajedničkom izvoru

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: Ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: Ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji.

TUBERKULOZA (TUBERCULOSIS ACTIVA)

(*Mycobacterium tuberculosis* complex)

Klinički kriteriji

Prisutna sljedeća dva kriterija:

- znaci, simptomi i /ili radiološki nalazi aktivne tuberkuloze bilo koje lokalizacije
- I
- liječnikova odluka da osobu liječi standardiziranom antituberkuloznom terapijom
- II

Slučaj otkriven poslije smrti, sa patološkim nalazom aktivne tuberkuloze, kojem bi bila indicirana terapija antituberkuloticima da je bolest bila otkrivena prije smrti bolesnika.

Laboratorijski kriteriji

- Laboratorijski kriteriji za potvrdu dijagnoze

Barem jedan od sljedeća dva:

- Izolacija kompleksa *Mycobacterium tuberculosis* (izuzev BCG-a *M. bovis*) iz bilo kojeg kliničkog uzorka
 - Detekcija nukleinske kiseline *M. tuberculosis* complexa u kliničkom uzorku i pozitivan mikroskopski nalaz na acidorezistentne bacile ili fluorescentnim bojenjem bacila u svjetlosnom mikroskopu
 - Laboratorijski kriteriji za vjerojatnu dijagnozu
- Barem jedan od sljedeća tri:
- pozitivan mikroskopski nalaz na acidorezistentne bacile ili fluorescentnim bojenjem bacila u svjetlosnom mikroskopu
 - Detekcija nukleinske kiseline *M. tuberculosis* complexa u kliničkom uzorku
 - Histološki nalaz granuloma

Epidemiološki kriteriji N.P.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: Ispunjeni klinički kriteriji

B. Vjerojatan: Ispunjeni klinički kriteriji i laboratorijski kriteriji za vjerojatnu dijagnozu

C. Potvrđen: Ispunjeni klinički kriteriji i laboratorijski kriteriji za potvrdu dijagnozu

TULAREMIJA (TULARAEMIA)

(*Francisella tularensis*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih kliničkih oblika:

- *ulceroglandularna tularemija*
- kožni ulkus
- I
- regionalna limfadenopatija
- *glandularna tularemija*
- povećani i bolni limfni čvorovi bez ulkusa
- *okuloglandularna tularemija*
- konjunktivitis
- I
- regionalna limfadenopatija
- *orofaringealna tularemija*
- cervikalna limfadenopatija
- I barem jedan kriterij od sljedeća tri:
- stomatitis
- faringitis
- tonzilitis
- *intestinalna tularemija*

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- abdominalna bol
 - povraćanje
 - proljev
 - *plućna tularemija*
- upala pluća
- *tifoidna tularemija*

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- vrućica bez ranih lokalnih znakova i simptoma
- septikemija

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- Izolacija *Francisella tularensis* iz kliničkog uzorka
- Nalaz nukleinske kiseline *Francisella tularensis* u kliničkom uzorku
- Dokaz o reakciji antitijela specifičnog za *Francisella tularensis*

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost kontaminiranoj hrani / vodi za piće

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: Ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: Ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji.

TIFUS / PARATIFUS

(*Salmonella typhi/paratyphi*)

Klinički kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- trajna vrućica
- najmanje dva od sljedeća četiri kriterija:
 - glavobolja
 - relativna bradikardija
 - neproduktivni kašalj
 - proljev, konstipacija, nelagoda ili abdominalni bolovi

Paratifus ima kliničke znakove slične trbušnom tifusu no uobičajeno blažeg intenziteta.

Laboratorijski kriteriji

- Izolacija *Salmonella typhi ili paratyphi* iz kliničkog uzorka

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedeća tri kriterija:

- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos s čovjeka na čovjeka
- izloženost kontaminiranoj hrani / vodi za piće

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: Ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: Ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji.

VIRUSNE HEMORAGIJSKE GROZNICE

Klinički kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- vrućica
- hemoragijske manifestacije različitih oblika koje mogu dovesti i do višestrukog zatajivanja organa

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- Izolacija specifičnog virusa iz kliničkog uzorka
- Nalaz nukleinske kiseline specifičnog virusa iz kliničkog uzorka i genotipizacija

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih kriterija:

- putovanje u zadnjih 21 dan u područja za koje se zna ili se vjeruje da imaju slučajeve virusne hemoragijske groznice
- kontakt u zadnjih 21 dan s vjerojatnim ili potvrđenim slučajem virusne hemoragijske groznice u kojeg je bolest nastupila u zadnjih 6 mjeseci

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: Ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: Ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji.

WEST NILE GROZNICA

(West Nile virus infekcija, WNV)

Klinički kriteriji

Prisutna vrućica

ILI

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- encefalitis
- meningitis

Laboratorijski kriteriji

- Laboratorijski testovi za potvrdu slučaja

Barem jedan od sljedeća četiri:

- izolacija West Nile virusa (WNV) iz krvi ili cerebrospinalne tekućine
 - nalaz West Nile virus (WNV) nukleinske kiseline u krvi ili cerebrospinalnoj tekućini
 - specifični odgovor antitijela na WNV (IgM) u cerebrospinalnoj tekućini
 - WNV IgM visoki titar i nalaz WNV IgG i potvrda neutralizacijom
 - Laboratorijski testovi za vjerojatan slučaj WNV specifični odgovor antitijela u serumu
- Laboratorijske rezultate treba interpretirati u skladu sa statusom cijepljenja protiv flavivirusa

Epidemiološki kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih dva kriterija:

- prijenos sa životinje na čovjeka (boravak u područjima ili izloženost komarcima u područjima gdje je WNV endemičan u konja ili ptica)
- prijenos s čovjeka na čovjeka (vertikalna transmisija, transfuzija krvi, transplantati)

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: Ispunjeni klinički kriteriji I barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- utvrđena epidemiološka veza
- laboratorijski nalaz za vjerojatan slučaj

C. Potvrđen: Ispunjeni laboratorijski kriteriji za potvrdu slučaja

ŽUTA GROZNICA

(virus žute groznice)

Klinički kriteriji

Prisutna vrućica

I

Barem jedan od sljedeća dva kriterija:

- žutica
- generalizirana krvarenja

Laboratorijski kriteriji

Barem jedan od sljedećih pet kriterija:

- izolacija virusa žute groznice iz kliničkog uzorka
- nalaz nukleinske kiseline virusa žute groznice
- nalaz antigena virusa žute groznice
- specifični odgovor antitijela na virus žute groznice
- nalaz tipičnih histopatoloških lezija jetre na obdukciji

Laboratorijske rezultate treba interpretirati u skladu sa statusom cijepljenja protiv flavivirusa.

Epidemiološki kriteriji

Putovanje u zadnjih tjedan dana u područja za koja se zna ili se vjeruje da imaju slučajeve žute groznice.

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: u osoba koje nisu nedavno cijepljenje ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji u osoba koje su nedavno cijepljene, osoba s nalazom divljeg soja virusa žute groznice.

JERSINIOZA (YERSINIOSIS)

(*Yersinia enterocolitica*, *Yersinia pseudotuberculosis*)

Klinički kriteriji

Prisutan barem jedan od sljedećih pet kriterija:

- vrućica
- proljev
- povraćanje
- abdominalna bol (pseudoappendicitis)
- tenezmi

Laboratorijski kriteriji

- izolacija patogene *Yersiniae enterocolitice* ili *Yersiniae pseudotuberculosis* iz kliničkog uzorka

Epidemiološki kriteriji

Barem jedan od sljedećih četiri kriterija:

- prijenos s čovjeka na čovjeka
- izloženost zajedničkom izvoru
- prijenos sa životinje na čovjeka
- izloženost kontaminiranoj hrani

Klasifikacija slučaja

A. Moguć: N.P.

B. Vjerojatan: ispunjeni klinički kriteriji uz utvrđenu epidemiološku vezu

C. Potvrđen: ispunjeni klinički i laboratorijski kriteriji